

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

راهنمای هنر آموز ایمنی در دریا

رشته‌های ناوبری - مکانیک موتورهای دریایی - الکترونیک و

مخابرات دریایی

گروه‌های خدمات - مکانیک - برق و رایانه

شاخه فنی و حرفه‌ای

پایه دهم دوره دوم متوسطه

وزارت آموزش و پرورش سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

- نام کتاب: راهنمای هنرآموز ایمنی در دریا - ۲۱۰۷۸۲
- پدیدآورنده: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
- مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف: دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کاردانش
- شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف: افشار بهمنی، علیرضا پورشریعه، فرشاد حائری، اشرف‌السادات شکرباغانی، محمدرضا صابر دیارجان، علی اصغر هادی‌زاده اصفهانی (اعضای شورای برنامه‌ریزی)
- مدیریت آماده‌سازی هنری: علیرضا پورشریعه، فرشاد حائری، اشرف‌السادات شکرباغانی، محمدرضا صابر دیارجان، علی اصغر هادی‌زاده اصفهانی (اعضای گروه تألیف) - فاطمه اسلامی (ویراستار)
- شناسه افزوده آماده‌سازی: اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
- نشانی سازمان: جواد صفری (مدیر هنری) - ایمان اوچیان (طراح یونیفرم) - الهه یعقوبی‌نیا (صفحه‌آرا)
- نشانی سازمان: تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهیدموسوی)
تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹
- ناشر: وب‌گاه: www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
- شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران: تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروپخش) تلفن: ۵-۴۴۹۸۵۱۶۱، دورنگار: ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی: ۳۷۵۱۵-۱۳۹
- چاپخانه: شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
- سال انتشار و نوبت چاپ: چاپ اول ۱۳۹۵

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

دست توانای معلم است که چشم انداز آینده ما را ترسیم می کند.
امام خمینی (قدّس سرّه الشّریف)

واحد یادگیری ۱: ایمنی روی کشتی ۱۰

- ۱-۱- وسایل و البسه ایمنی ۱۲
- ۱-۲- اصول اولیه ایمنی ۱۶
- ۱-۳- ایمنی در عرشه، انبارها و مخازن کشتی ۲۰
- ۱-۴- ایمنی در موتورخانه ۲۷
- ۱-۵- ایمنی در آشپزخانه ۲۸
- ۱-۶- ورود به فضاهای بسته ۳۲
- ۱-۷- کار کردن در ارتفاع ۳۴

واحد یادگیری ۲: کمک‌های اولیه ۳۹

- ۲-۱- بهداشت ۴۱
- ۲-۲- کمک‌های اولیه ۵۴
- ۲-۳- کنترل علائم ۷۰
- ۲-۴- خونریزی و زخم‌بندی ۷۶
- ۲-۵- شوک و روش‌های مقابله با آن ۸۱
- ۲-۶- برق گرفتگی و سوختگی ۸۳
- ۲-۷- گرم‌زدگی و سرمازدگی ۹۰
- ۲-۸- شکستگی استخوان و مفاصل ۹۵
- ۲-۹- خفگی ۱۰۰

واحد یادگیری ۳: اطفای حریق ۱۰۳

- ۳-۱- عوامل آتش‌سوزی ۱۰۵
- ۳-۲- تأثیر عوامل هرم آتش در ایجاد حریق ۱۰۵

- ۳-۳- انواع حریق ۱۰۷
- ۳-۴- انواع کپسول های آتش نشانی و خاموش کننده ها ۱۱۰

واحد یادگیری ۴: بقا در دریا ۱۲۳

- ۴-۱- انواع شرایط اضطراری ۱۲۵
- ۴-۲- انواع وسایل بقا در دریا ۱۲۹
- ۴-۳- انواع علائم اضطراری ۱۴۶
- ۴-۴- ترک کشتی ۱۴۷
- ۴-۵- روش های به آب انداختن قایق های نجات ۱۴۸
- ۴-۶- آدم بدریا ۱۵۸
- ۴-۷- تجسس و نجات در دریا ۱۶۰

واحد یادگیری ۵: حفاظت از محیط زیست ۱۶۴

- ۵-۱- آلودگی چیست؟ ۱۶۵
- ۵-۲- آلودگی دریایی ۱۷۷
- ۵-۳- گرمایش جهانی Global Warming ۱۸۵

منابع ۱۹۴

موضوع اولین هدف عملیاتی سند تحول بنیادین آموزش و پرورش مربوط به پرورش تربیت یافتگانی است که با درک مفاهیم اقتصادی در چارچوب نظام معیار اسلامی از طریق کار و تلاش و روحیه انقلابی و جهادی، کارآفرینی، قناعت و انضباط مالی، مصرف بهینه و دوری از اسراف و تبذیر و با رعایت وجدان، عدالت و انصاف در روابط با دیگران در فعالیتهای اقتصادی در مقیاس خانوادگی، ملی و جهانی مشارکت می نمایند. همچنین سند برنامه درسی ملی جمهوری اسلامی ایران «*حوزه تربیت و یادگیری کار و فناوری*» به قلمرو و سازماندهی محتوای این آموزشها پرداخته است.

در برنامه‌های درسی فنی و حرفه‌ای علاوه بر اصول دین‌محوری، تقویت هویت ملی، اعتبار نقش یادگیرنده، اعتبار نقش مرجعیت معلم، اعتبار نقش پایه‌ای خانواده، جامعه، توجه به تفاوت‌های فردی، تعادل، یادگیری مادام‌العمر، جلب مشارکت و تعامل، یکپارچگی و فراگیری، اصول تنوع‌بخشی آموزش‌ها و انعطاف‌پذیری، آموزش بر اساس نیاز بازار کار، اخلاق حرفه‌ای، توسعه پایدار و کاهش فقر و تولید ثروت، شکل‌گیری تدریجی هویت حرفه‌ای توجه شده است. مطالبات اسناد بالادستی، تغییرات فناوری و نیاز بازار کار داخل کشور و تغییر در استانداردها و همچنین توصیه‌های بین‌المللی، موجب شد تا الگوی مناسب که پاسخگوی شرایط مطرح شده باشد طراحی و برنامه‌های درسی بر اساس آن برنامه‌ریزی و تدوین شوند. تعیین سطوح شایستگی و تغییر رویکرد از تحلیل شغل به تحلیل حرفه و توجه به ویژگی‌های شغل و شاغل و توجه به نظام صلاحیت حرفه‌ای ملی، تلفیق شایستگی‌های مشترک و غیر فنی در تدوین برنامه‌ها از ویژگی‌های الگوی مذکور و برنامه‌های درسی است. بر اساس این الگو فرایند برنامه‌ریزی درسی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی در دو بخش دنیای کار و دنیای آموزش طراحی شد. بخش دنیای کار شامل ده مرحله و بخش دنیای آموزش شامل پانزده مرحله است. نوع ارتباط و تعامل هر مرحله با مراحل دیگر فرایند به صورت طولی و عرضی است، با این توضیح که طراحی و تدوین هر مرحله متأثر از اعمال موارد اصلاحی مربوط به نتایج اعتباربخشی آن مرحله یا مراحل دیگر می‌باشد.

بر این اساس جدول دروس رشته‌های ناوبری، مکانیک موتورهای دریایی، الکترونیک و مخابرات دریایی در نظام جدید آموزشی دوره دوم متوسطه به تصویب شورای عالی آموزش و پرورش رسید و مبتنی بر آن، محتوای کتاب‌های درسی و بسته آموزشی تألیف گردید. در پایه دهم درس‌های اختصاصی این رشته شامل دانش فنی پایه، درس مشترک گروه، کارگاه ۱ و کارگاه ۲ می‌باشند.

توصیه سند تحول بنیادین و برنامه درسی ملی بر تدوین اجزای بسته آموزشی جهت تسهیل و تعمیق فعالیت‌های یاددهی یادگیری، کارشناسان و مؤلفان را بر آن داشت تا محتواهای آموزشی مورد نظر را در شبکه‌ای از اجزای یادگیری با تأکید بر برنامه درسی رشته، برنامه‌ریزی و تدوین نمایند. همچنین برای کارگاه ۱ بسته آموزشی تحت عنوان ایمنی در دریا تهیه گردید. کتاب راهنمای هنرآموز از اجزای شاخص بسته آموزشی است و هدف اصلی آن توجیه و تبیین برنامه‌های درسی تهیه شده با توجه به چرخش‌های تحولی در آموزش فنی و حرفه‌ای و شامل توصیه‌هایی برای اجرای مطلوب آن می‌باشد.

کتاب راهنمای هنرآموز در دو بخش تدوین شده است. بخش نخست مربوط به تبیین جهت‌گیری‌ها و رویکردهای کلان برنامه درسی است که کلیات تبیین منطق برنامه درسی، چگونگی انتخاب و سازماندهی محتوا، مفاهیم و مهارت‌های اساسی و چگونگی توسعه آن در دوره، جدول مواد و منابع آموزشی را شامل می‌شود. بخش دوم مربوط به طراحی واحدهای یادگیری، تبیین منطق واحد یادگیری، پیامدهای یادگیری، ایده‌های کلیدی، طرح پرسش‌های اساسی، سازماندهی محتوا و تعیین تکالیف یادگیری و عملکردی با استفاده از راهبردهای مختلف و در آخر تعیین روش‌های ارزشیابی می‌شود.

همچنین در قسمت‌های مختلف کتاب راهنمای هنرآموز با توجه به اهمیت آموزش شایستگی‌های غیر فنی به آموزش مدیریت منابع، ایمنی و بهداشت، یادگیری مادام‌العمر و مسئولیت‌پذیری تأکید شده است.

مسلماً اجرای مطلوب برنامه‌های درسی، نیازمند مساعدت و توجه ویژه هنرآموزان عزیز و بهره‌مندی از صلاحیت‌ها و شایستگی‌های حرفه‌ای و تخصصی مناسب ایشان می‌باشد.

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی و حرفه‌ای و کار دانش

